

ЖИТОМИРСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
КАФЕДРА «АГРОНОМІЯ ТА ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з
навчальної роботи

 Костянтин Б.
«___» _____

«___» _____ 2022р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Вступ до спеціальності

(назва освітньої компоненти)

Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

Спеціальність 205 «Лісове господарство»

Освітньо-професійна програма Лісове господарство

Освітній ступінь Бакалавр

Мова навчання: Українська

Робоча програма «Вступ до спеціальності» для здобувачів освіти
Галузь знань: **20 «Аграрні науки та продовольство»** спеціальність:
205 «Лісове господарство»

Розробник: **Роман ЗАЛЕВСЬКИЙ**, кандидат сільськогосподарських наук, викладач спеціальних дисциплін Житомирського агротехнічного фахового коледжу.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри «**Агрономія та лісове господарство**»
Протокол від «27» 08 _____ 2025 року № 1

Зав. кафедрою Наталія Цуман.

1. МЕТАТАЗВДАННЯКУРСУ

Навчальна дисципліна „Вступ до спеціальності” є важливою частиною підготовки фахівців спеціальності Н4 „Лісове господарство”, забезпечує не лише формування цілісних (системних) знань із майбутньої професії, але й визначає шляхи їх отримання, забезпечує первинну підготовку до формування знань з інших нормативних професійних дисциплін. У межах цієї дисципліни здійснюється знайомство майбутніх фахівців з навчальним закладом, де вони навчаються, правилами внутрішнього розпорядку, відділення, історією становлення та розвитку лісогосподарської справи як за часів Київської Русі, так і в сучасній Українській незалежній державі. Під час опанування цієї дисципліни здобувачі освіти знайомляться з завданнями, структурою та функціями основного, спеціально уповноваженого органу України з питань ведення лісового господарства та захисту лісів, посадами, які може обіймати випускник лісогосподарського факультету з повною вищою освітою.

Навчальна дисципліна є підґрунтям для багатьох інших, не тільки нормативних, але й вибіркових дисциплін, оскільки певним чином визначає нормативи підготовки фахівця з вищою освітою.

Навчальна дисципліна направлена на досягнення таких компетентностей освітньо-професійної програми:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК6.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Знання та розуміння предметної області та професії. ЗК8.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності (ФК):

ФК1. Здатність застосовувати знання і уміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства.

ФК6. Здатність вибрати типове обладнання та інструменти для вирішення сформульованого завдання, а також оцінити економічну ефективність його виконання.

ФК9. Здатність розробляти проектну документацію, зокрема описи, положення, інструкції та інші документи.

ФК10. Здатність організовувати роботу малих колективів виконавців.

ФК12. Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому регіональному, національному і глобальному рівнях.

Навчальна дисципліна направлена на забезпечення результатів навчання:

РН2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

РН3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію.

РН16. Організувати результативні та безпечні умови праці.

Критерії оцінювання

Результати засвоєння матеріалу аудиторних занять контролюються шляхом написання контрольних робіт, підсумкового тестування або усного опитування. Виконання самостійної роботи студентами контролюється під час практичних занять у вигляді виконання студентами практичної роботи, підготовки письмового звіту роботи та опитування.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство»	Нормативна
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: Н4 «Лісове господарство»	Рік підготовки
		1
		Семестр
		1
		Аудиторні
Змістовних модулів – 3	Освітній ступінь «Бакалавр»	30
		Лекційні
		20
		Практичні, семінарські
		10
		Лабораторні роботи
		-
Самостійна робота		
		60

		Поточний контроль: Самостійні, практичні, ККР
		Підсумковий контроль – диференційований залік

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістовних модулів	Аудиторних годин
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи дисципліни, історія розвитку та сучасність лісової справи	
Тема 1. Вступ у дисципліну, „Вступ у спеціальність”. Роль дисципліни у системі освіти лісівників	2
Тема 2. Значення історичного підходу для розвитку лісової справи в Київській Русі. Ліс в Київській Русі від стародавніх часів до кінця 17 сторіччя	2
Тема 3. Лісове законодавство та лісові справи від часів Петра I до першої половини 21 століття.	2
Тема 4. Сучасне значення лісів та коротка історія лісівництва незалежної України. Основні положення концепції розвитку лісового господарства України.	2
Тема 5. Організаційна структура лісового господарства лісогосподарської діяльності держлісагенства України	2
Змістовний модуль 2. Ліс як природне явище, використання ресурсної й екологічної потенціалів лісу	
Тема 6. Ліс як природне явище і природна система. Роль людини у процесі відтворення, розведення та охорони лісів.	2
Тема 7. Екологія, світло, волога, ґрунти – основні фактори формування лісу	2
Тема 8. Основні характеристики і показники лісового фонду	2
ТЕМА 9. Поняття про стратегію і тактику господарювання в лісовому фонді	2
ТЕМА 10. Безперервне і невиснажливе лісокористування – основа забезпечення сталого розвитку лісогосподарського виробництва	2
Всього	20

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття №1.

Тема: "Дослідження структури та функцій лісових екосистем"

Мета роботи: Ознайомитися з основними компонентами лісової екосистеми, дослідити їх взаємозв'язки та функціональну роль у підтриманні екологічної рівноваги.

Завдання:

1. Дослідити видовий склад деревостану на навчальній ділянці.
2. Визначити ярусну структуру лісу.
3. Провести облік підросту та підліску.
4. Дослідити ґрунтовий покрив та його біологічну активність.
5. Оцінити санітарний стан деревостану.

Поточний контроль

1. Перевірка виконання практичної роботи. Відповіді на контрольні запитання
2. Перевірка виконання завдання до самостійної роботи.

Практичне заняття №2.

Тема: "Лісовпорядкування та таксація лісу"

Мета роботи: Освоїти основні методи лісотаксаційних вимірювань, навчитися визначати основні таксаційні показники деревостану та скласти лісотаксаційний опис.

Завдання:

Провести перелік дерев на пробній площі
Визначити основні таксаційні показники
Розрахувати запас деревини
Визначити бонітет
деревостану
Скласти таксаційний опис ділянки

Поточний контроль

1. Перевірка виконання практичної роботи. Відповіді на контрольні запитання
2. Перевірка виконання завдання до самостійної роботи.

Практичне заняття №3.

Тема: "Розробка проекту лісокультурних заходів"

Мета роботи: Навчитися проектувати лісокультурні заходи, обирати відповідні породи та технології створення лісових культур відповідно до лісорослинних умов.

Завдання:

Дослідити лісорослинні умови ділянки; Обрати породи для лісовідновлення;
Розробити технологію створення лісових культур;
Розрахувати потребу в садивному матеріалі;

Скласти календарний план робіт.

Поточний контроль

1. Перевірка виконання практичної роботи. Відповіді на контрольні запитання
2. Перевірка виконання завдання до самої роботи.

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

Тема 1. Вступ до дисципліни „Вступ спеціальність”. Роль дисципліни у системі освіти лісівників.

1. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Історія становлення лісової освіти в Україні
2. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Професія лісівника: сучасний стан та перспективи розвитку
3. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Структура та зміст освітньо-професійної програми підготовки лісівників
4. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Компетентності сучасного лісівника: вимоги та шляхи формування
5. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Міжнародна співпраця у сфері лісової освіти та науки
6. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Інноваційні технології у лісовому господарстві та їх вплив на освітній процес
7. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Етика та екологічна відповідальність у професії лісівника

Тема 2. Значення історичного підходу для розвитку лісової справи в Київській Русі. Ліс в Київській Русі від стародавніх часів до кінця 17 сторіччя

1. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Історичний підхід як методологічна основа сучасного лісівництва: досвід Київської Русі
2. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Ліс у житті давніх слов'ян: від священного гаю до господарського ресурсу
3. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Система лісовласності та лісокористування в Київській Русі (IX-XIII ст.)
4. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Литовські лісові статuti: перші кроки до раціонального лісокористування
5. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Роль лісу в економіці та вільській справі Запорозького козацтва (XVI-XVII ст.)
6. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Від безконтрольної експлуатації до перших природоохоронних норм: еволюція лісокористування (X-XVII ст.)
7. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Історичні уроки лісокористування для сучасного сталого розвитку лісового господарства України

Тема3. Лісове законодавство та лісовасправа від часів Петра I до першої половини 21 століття.

1. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Зародження лісового законодавства в Російській імперії за часів Петра I
2. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Розвиток лісового господарства та законодавства у XVIII-XIX століттях
3. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Лісовасправа в Радянському Союзі (1917-1991 рр.)
4. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Лісове законодавство України після здобуття незалежності (1991-2024 рр.)
5. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Лісовасправа в Російській Федерації (1991-2024 рр.)
6. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Міжнародні аспекти лісового законодавства та сталого лісокористування (кінець XX - початок XXI ст.)
7. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Сучасні виклики та перспективи розвитку лісового законодавства (2000-2024 рр.)

Тема4. Сучасне значення лісів та коротка історія лісівництва незалежної України. основні положення концепції розвитку лісового господарства України.

1. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Еколого-економічне значення лісів України у XXI столітті.
2. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Етапи розвитку лісового господарства України після здобуття незалежності (1991-2024).
3. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Державна лісова політика України: законодавча база та інституційні механізми.
4. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Концепція сталого розвитку лісового господарства України.
5. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Лісорозведення та лісовідновлення в Україні: проблеми та перспективи.
6. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Охорона лісів та боротьба з незаконними рубками в незалежній Україні.
7. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Роль лісового господарства України у контексті європейської інтеграції.

Тема 5. Організаційна структура лісового господарства лісогосподарська діяльність держлісагенства України.

1. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Історичний розвиток організаційної структури лісового господарства України від часів незалежності до сьогодні.
2. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Сучасна організаційна структура

Державного агентства лісових ресурсів України.

3. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Регіональні управління лісового та мисливського господарства: функції, повноваження та особливості діяльності.
4. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Державні лісгосподарські підприємства: структура, підпорядкування та основні напрямки діяльності.
5. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Лісництва як базова ланка лісгосподарської системи України: організація роботи та взаємодія з вищими органами.
6. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Наукове та освітнє забезпечення лісового господарства: УкрНДІЛГА, лісотехнічні університети та їх роль у розвитку галузі.
7. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Реформування лісового господарства України: сучасні виклики, перспективи децентралізації та міжнародний досвід.

Тема 6. Ліс як природна вище природна система. Роль людини у процесі відтворення, розведення та охорони лісів.

1. Підготувати реферат (презентацію) на тему: "Ліс як екосистема: структура, функції та біорізноманіття"
2. Підготувати реферат (презентацію) на тему: "Типи лісів України: географічне поширення та екологічні особливості"
3. Підготувати реферат (презентацію) на тему: "Історія лісокористування та трансформація лісового покриву України"
4. Підготувати реферат (презентацію) на тему: "Штучне лісорозведення: методи, технології та досвід України"
5. Підготувати реферат (презентацію) на тему: "Природне відновлення лісів: механізми, фактори впливу та управління"
6. Підготувати реферат (презентацію) на тему: "Охорона лісів: загрози, система захисту та природоохоронні території"
7. Підготувати реферат (презентацію) на тему: "Сталий розвиток лісового господарства: баланс між використанням та збереженням"

Тема 7. Екологія, світло, волога, ґрунти – основні фактори формування лісу.

1. Підготувати реферат (презентацію) на тему: "Вплив світлового режиму на структуру лісових екосистем."
2. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Дослідити, як інтенсивність та якість світла впливають на видовий склад, ярусність та процеси фотосинтезу в різних типах лісів.
3. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Гідрологічна роль лісу та водний баланс лісових екосистем.
4. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Описати значення вологи як лімітуючого фактора, механізми регулювання лісом поверхневого та ґрунтового

стоку, а також процесів випаровування та транспірації в лісових насадженнях.

5. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Грунт як ключовий едафічний фактор у формуванні лісових умов".

6. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Проаналізувати лісорослинні властивості ґрунтів (механічний склад, фізичні властивості, вміст поживних речовин), вплив материнської гірської породи та рельєфу на формування ґрунтового покриву і, як наслідок, на тип лісу.

7. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Екологічні особливості основних лісотвірних порід України (на прикладі дуба, сосни, ялини).

8. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Здійснити порівняльний аналіз вимог різних деревних порід до світла, вологи та ґрунтових умов, пояснити їхнє поширення в різних природних зонах України.

9. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Взаємодія екологічних факторів (світла, вологи, ґрунту) у формуванні стійкості лісових екосистем.

10. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Розглянути комплексний вплив абіотичних факторів на здатність лісу протистояти зовнішнім впливам (змінам клімату, хворобам, антропогенному тиску) та механізми самопідтримання лісових екосистем.

11. Підготувати реферат (презентацію) на тему: "Лімітуючі фактори у відтворенні та збереженні лісових культур".

12. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Визначити, які саме фактори (нестача вологи, бідність ґрунтів, надмірне освітлення на певних етапах) стають критичними для успішного відновлення лісів та запропонувати шляхи подолання цих обмежень.

13. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Класифікація лісорослинних умов залежно від режимів зволоження та ґрунтової родючості.

Тема 8. Основні характеристики і показники лісового фонду.

1. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Поняття та класифікація лісового фонду України.

2. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Екологічні функції лісів та їх значення для суспільства.

3. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Проблеми та перспективи раціонального використання лісових ресурсів.

4. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Лісовідновлення та лісорозведення як ключові показники управління лісовим фондом.

5. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Міжнародний досвід оцінки та управління лісовим фондом (на прикладі однієї з країн ЄС).

Тема 9. Поняття про стратегію і тактику господарювання в лісовому фонді.

1. Підготувати реферат (презентацію) на тему: "Державна стратегія управління лісами України до 2035 року": цілі, пріоритети та механізми реалізації.

2. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Теоретичні основи розмежування понять "стратегія" і "тактика" в контексті лісогосподарського виробництва.
3. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Стратегічні підходи до ведення лісового господарства в умовах сталого розвитку (на прикладі конкретного регіону України).
4. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Тактичні заходи з охорони та захисту лісів: сучасний стан та шляхи вдосконалення.
5. Підготувати реферат (презентацію) на тему: SWOT-аналіз як інструмент формування стратегії розвитку лісогосподарського підприємства.
6. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Роль інноваційних технологій (ГІС, дистанційне зондування) у реалізації стратегії невиснажливого використання лісових ресурсів.
7. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Еколого-економічне обґрунтування стратегії використання недеревинних лісових ресурсів.

Тема 10. Безперервне і невиснажливе лісокористування — основа забезпечення сталого розвитку в лісогосподарському виробництві.

1. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Теоретичні основи безперервного і невиснажливого лісокористування.
2. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Критерії та індикатори сталого управління лісами.
3. Роль лісової сертифікації (на прикладі FSC) у забезпеченні сталого лісокористування.
4. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Екологічні функції лісів та їх значення для сталого розвитку.
5. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Планування лісокористування: розрахунок лісосіки як інструмент невиснажливого використання.
6. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Наближене до природи лісівництво як основа сталого розвитку.
7. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Проблеми та перспективи сталого лісогосподарського виробництва в Україні.

Тема 11. Нарощення та використання ресурсної екологічного потенціалу насаджень лісового фонду.

1. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Теоретичні основи та принципи сталого управління лісовими ресурсами.
2. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Шляхи та методи нарощування екологічного потенціалу лісових насаджень.
3. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Економічна оцінка та ефективне використання деревних ресурсів лісу.
4. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Роль побічних

лісових користувачів у реалізації ресурсного потенціалу лісів.

5. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Інноваційні технології влісовідновленні та лісорозведенні.
6. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Проблеми та перспективи управління лісовим господарством України.
7. Підготувати реферат (презентацію) на тему: Лісові екосистемні послуги: значення для суспільства та механізми їх збереження.

Вимоги до оформлення рефератів:

- Обсяг: 12-15 сторінок.
- Шрифт: Times New Roman, 14пт.
- Міжрядковий інтервал: 1,5.
- Поля: 2см з усіх боків.
- Мінімум 10 джерел у списку літератури.

Вимоги до оформлення:

- Кількість слайдів: 12-15.
- Дизайн: єдиний стиль, використання історичних ілюстрацій.
- Текст: лаконічний, тезисний (не більше 7 рядків на слайд).
- Обов'язкові візуальні елементи: фото, малюнки, схеми, карти.

6. ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТА ГРУПОВИХ ЗАВДАНЬ, ПРЕЗЕНТАЦІЙ, РЕФЕРАТІВ.

1. Проаналізуйте місце та роль дисципліни "Вступ спеціальності" у підготовці фахівців лісового господарства;
2. Охарактеризуйте основні компетенції, які формуються при вивченні вступної дисципліни;
3. Дослідіть взаємозв'язок між теоретичними знаннями та практичними навичками у лісовому господарстві;
4. Обґрунтуйте важливість вивчення історії лісової справи для майбутніх фахівців;
5. Розробіть методику пошуку та аналізу наукової інформації з лісового господарства в сучасних умовах;
6. Створіть схему використання цифрових технологій та баз даних для вивчення лісівничих дисциплін;
7. Дослідіть роль історичного методу у формуванні сучасних підходів до ведення лісового господарства;
8. Проаналізуйте вплив географічних та кліматичних особливостей Київської Русі на розвиток лісової справи;
9. Охарактеризуйте традиційні методи використання лісових ресурсів у період Київської Русі;
10. Визначте зв'язок між історичним досвідом та сучасними принципами сталого лісового користування;

11. Дослідіть еволюцію лісових масивів на території Київської Русі протягом тисячоліття;
12. Проаналізуйте вплив соціально-економічних факторів на стан лісів у період з X по XVII століття;
13. Охарактеризуйте основні положення лісових указів Петра I та їх вплив на розвиток лісового господарства;
14. Дослідіть механізми реалізації лісової політики Петра I та їх ефективність;
15. Проаналізуйте становлення наукових основ лісівництва у XVIII-XIX століттях;
16. Дослідіть розвиток системи лісового управління в Російській імперії;
17. Охарактеризуйте внесок європейських лісівничих шкіл у розвитоквітчизняної лісової науки;
18. Визначте основні етапи формування лісового господарської освіти в XVIII-XIX століттях;
19. Дослідіть розвиток лісової таксації та лісовпорядкування на початку XX століття;
20. Проаналізуйте становлення дослідної справи в лісовому господарстві до Першої світової війни;
21. Охарактеризуйте систему підготовки лісових фахівців у Російській імперії;
22. Визначте основні наукові школи та напрями розвитку лісівництва на початку XX століття;
23. Дослідіть історію створення та розвитку корабельних лісів в Російській імперії;
24. Проаналізуйте особливості ведення господарства в корабельних лісах Європейської Півночі;
25. Охарактеризуйте технології вирощування корабельної деревини та їх еволюцію;
26. Визначте економічне та стратегічне значення корабельних лісів для розвитку флоту;
27. Дослідіть становлення системи лісівничої освіти в Російській імперії та її особливості;
28. Проаналізуйте науковий доробок видатних лісоводів-класиків та їх вплив на розвиток лісової науки;
29. Охарактеризуйте роль лісів у вирішенні сучасних екологічних проблем України;
30. Дослідіть основні етапи розвитку лісового господарства незалежної України (1991-2024 рр.);
31. Проаналізуйте стратегічні цілі та завдання Концепції розвитку лісового господарства України;
32. Дослідіть механізми реалізації концептуальних положень у практиці лісового господарської діяльності;
33. Охарактеризуйте сучасну систему управління лісовим господарством України;
34. Дослідіть функції та повноваження різних рівнів лісового господарського

управління;

35. Проаналізуйте основні напрями діяльності Державного агентства лісових ресурсів України;
36. Дослідіть роль Держлісагенства у реалізації державної лісової політики;
37. Охарактеризуйте як складну екологічну систему та його функціональне значення;
38. Дослідіть антропогенний вплив на лісові екосистеми та методи їх відновлення;
39. Проаналізуйте вплив світлового режиму на ріст і розвиток лісових рослин;
40. Дослідіть роль вологи як лімітуючого фактора у формуванні лісових екосистем;
41. Охарактеризуйте ґрунтово-кліматичні умови якосинову продуктивність лісів;
42. Визначте взаємодію абіотичних факторів у процесах лісоутворення;
43. Дослідіть систему попередження та раннього виявлення лісових пожеж;
44. Проаналізуйте техніку безпеки при проведенні лісопожежних робіт;
45. Порівняйте розвиток лісової справи в різні історичні періоди та визначте закономірності;
46. Дослідіть вплив політичних змін на еволюцію лісового законодавства;
47. Проаналізуйте роль наукових відкриттів у трансформації лісового господарських технологій;
48. Охарактеризуйте зміни підходів до лісокористування від екстенсивного до інтенсивного;
49. Дослідіть формування екологічної парадигми в лісовому господарстві;
50. Визначте етапи інтеграції України в міжнародну систему лісового господарства;
51. Проаналізуйте еволюцію методів лісовідновлення та лісорозведення;
52. Дослідіть історію формування лісоохоронного законодавства;
53. Охарактеризуйте розвиток системи лісових заповідників та національних парків;
54. Проаналізуйте вплив індустріалізації на стан лісових ресурсів;
55. Дослідіть історію розвитку лісової промисловості та її зв'язок з лісовим господарством;
56. Визначте роль міжнародного співробітництва у розвитку лісової галузі;
57. Дослідіть вплив кліматичних змін на стан лісів України;
58. Проаналізуйте проблеми незаконних рубок та шляхи їх вирішення;
59. Охарактеризуйте сучасні методи моніторингу лісових ресурсів;
60. Дослідіть застосування ГІС-технологій у лісовому господарстві;
61. Проаналізуйте економічні аспекти ведення сталого лісового господарства;
62. Дослідіть роль лісів у досягненні Цілей сталого розвитку ООН;
63. Охарактеризуйте сучасні підходи до лісової сертифікації;
64. Проаналізуйте вплив урбанізації на лісові екосистеми;
65. Дослідіть проблеми та перспективи розвитку лісового туризму;
66. Визначте роль лісів у збереженні біологічного різноманіття;

67. Проаналізуйте сучасні виклики лісопатології та захисту лісів;
68. Дослідіть інноваційні технології в лісовому господарстві;
69. Розробіть план заходів з відновлення деградованих лісових земель;
70. Створіть модель оптимізації лісокористування в конкретному регіоні;
71. Обґрунтуйте вибір асортименту деревних порід для лісовідновлення;
72. Розробіть програму екологічної освіти з питань лісового господарства;
73. Створіть концепцію розвитку рекреаційного лісокористування;
74. Обґрунтуйте необхідність створення нових природно-заповідних об'єктів;
75. Розробіть систему оцінки екосистемних послуг лісів;
76. Створіть план заходів з підвищення пожежної безпеки в лісах;
77. Обґрунтуйте методи боротьби з інвазивними видами в лісових екосистемах;
78. Розробіть програму підвищення кваліфікації працівників лісового господарства;
79. Створіть модель взаємодії лісового господарства з місцевими громадами;
80. Обґрунтуйте стратегію розвитку лісонасінневої справи в Україні.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Навчальні підручники.
2. Методичні рекомендації з виконання практичних робіт.
3. Засоби вимірювальної техніки.
4. Конспект лекцій.

8. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Оцінювання якості засвоєння навчальної дисципліни включає поточний контроль успішності, модульний контроль, підсумковий контроль.

Критерії оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень студентів за всіма видами навчальних робіт проводиться за поточним та підсумковим контролем. Для оцінювання навчальних досягнень студента впродовж семестру застосовується 4-бальна шкала за дисциплін освітньо-професійної підготовки бакалавр. Після проведення підсумкового контролю результати переводяться у 100-бальну шкалу.

Відповідність підсумкових оцінок за національною шкалою оцінкам у балах за 100-бальною шкалою

Оцінка за національною шкалою	Оцінка в балах
Відмінно	90-100
Добре	74-89
Задовільно	60-73
Незадовільно	1-59

Критерії оцінювання знань, вмінь, компетентностей здобувачів освіти з

навчальної дисципліни

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	<p>Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Студент активно працює протягом усього курсу і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.</p>
«Добре»	<p>Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Студент виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати роботу висновки. Студент активно працює протягом усього курсу, питання висвітлює повно, висвітлення їх завершено висновками, виявлене вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усних відповідях - неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів.</p>
«Задовільно»	<p>Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; студенту цілому оволодівають питанням з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу. У практичних завданнях припущені несуттєві помилки.</p>

«Незадовільно»	<p style="text-align: center;">Оцінюється завдання, що не виконане, або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу.</p> <p>Студент виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях та практичному завданні припущені суттєві помилки.</p>
-----------------------	---

Критерії оцінювання екзаменів (диференційованих заліків) Оцінка «**відмінно**» (90-100 балів) виставляється студенту, який повністю оволодів програмним матеріалом, точно й повно виконав практичні завдання; виявив творчу самостійність, знання спеціальної літератури, тверді переконання та вміння їх захищати, високу комунікативну культуру, вміння робити практичні висновки; на семінарських, лабораторних, практичних заняттях показав достатній рівень розвитку уміння навичок точного застосування знань.

Оцінка «**добре**» (74-89 балів) виставляється за тих же умов. Відмінність у знаннях студента полягає в дещо обмеженому й звуженому прояві тих же якостей, які слугують критерієм відмінної оцінки-творчої самостійності, знання літератури тощо. Але вже немає тієї свободи викладу матеріалу, як у першому випадку, можуть допускатися окремі помилки, що легко виправляються самим студентом під час бесіди.

Оцінка «**задовільно**» (60-73 балів) виставляється за повне знання програми та за виконання завдань. У цьому випадку студент може й не виявити самостійності суджень. Відчувається, що він дещо просто «завчив», однак навчальний матеріал він загалом знає. Має певне уявлення про вимоги практики, може знайти нові приклади або умови застосування знань на практиці. Знає літературу, але, можливо, не всю і не може дати достатньої критичної оцінки. Володіє необхідними вміннями. Можливі недоліки в аспекті комунікативної культури.

Оцінка «**незадовільно**» (1-59 балів) виставляється, якщо студент не має повних знань. Завдання не виконані або виконані невірно. Уміння мій навички студент не володіє. Навчальної літератури зовсім не знає.

9. КАТАЛОГ РЕСУРСІВ

1. Державна стратегія управління лісами України до 2035 року. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1777-р
2. Кічура А. В., Кічура В. П. Можливості формування різновікових насаджень у лісовому фонді Закарпатської області // Лісівництво і агролісомеліорація: зб. наук. праць. – Харків: УкрНДІЛГА, 2023. – Вип. 143. – С. 19-29.
3. Кічура В. П. Проблема продуктивності лісових насаджень колишніх колективних сільськогосподарських підприємств Закарпатської області / В. П. Кічура, А. В. Кічура // Лісівництво і агролісомеліорація: зб. наук. праць. – Харків: УкрНДІЛГА, 2017. – Вип. 130. – С. 61 – 69.
4. Порадник Карпатського лісівника / Чернявський М. В., Парпан В. І., Бродович Р. І. та ін. / за ред. М. В. Чернявського. – Івано-Франківськ: Фоліант, 2008 – 368 с.
5. Особливості проведення рубок формування і оздоровлення лісів (методичні рекомендації) / В. П. Ткач, В. Ф. Романовський, Г. Т. Криницький, І. Б. Шинкаренко, В. І. Парпан, О. В. Кобець, М. Г. Румянцев, О. М. Тарнопільська, В. А.

Лук'янець, О.Г. Василевський, А.М. Жежкун. – Харків: УкрНДІЛГА, 2023. – 60 с.

6. Правила рубок головного користування в гірських лісах Карпат. Постанова Кабінету Міністрів України від 22.10.2008 р. № 929 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929-2008-%D0%BF#Text>.

7. Правила поліпшення якісного складу лісів. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.05.2007р. №724// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/724-2007-%D0%BF#Text>.

8. Санітарні правила в лісах України. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.07.1995 № 555 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-95-%D0%BF>.

9. Правила рубок головного користування. Наказ Державного комітету лісового господарства України від 23.12.2009 р. № 364 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0085-10>.